

Helene Helboe Pedersen og Flemming Juul Christiansen

Koordinering i og mellem danske politiske partier

I december 2005 udkom et temanummer i *Politica* om konflikt og samarbejde i dansk politik og Erik Damgaard skrev i indledningen:

Konflikt og samarbejde gennemsyrrer det politiske liv i demokratiske systemer. På den ene side findes interessemodsætninger og uenigheder mellem politiske aktører. På den anden side er der behov for samarbejde, der kan bidrage til håndtering eller løsning af konflikter mellem politiske aktører (2005: 385).

Grundbetingelserne om konflikt og samarbejde er politiske fænomener, som har optaget politologer i årtier, men som bidragene i temanummeret fra 2005 allerede berørte, er omstændighederne for konflikt og samarbejde forandrede i Danmark. Manifestationen af den værdipolitiske konflikt har nuanceret den partipolitiske konkurrence i Folketinget (Skjæveland, 2005), øget emnebaseret konkurrence har ændret partiernes interaktion, hvilket blandt andet har ført til meget mere aktivitet i Folketinget uden direkte relation til lovgivning (Green-Pedersen, 2005), finansloven er blevet endnu mere afgørende som en anledning til at koordinere flere politiske beslutninger (Christiansen, 2005), og til trods for at regeringers varierende forhandlingsstyrke påvirker deres indgåelse af politiske forlig, er der en generel stigende tendens til, at partierne forpligter hinanden ved at indgå politiske forlig (Klemmensen, 2005: 443). De ændrede betingelser for konflikt og samarbejde har øget behovet for koordinering mellem såvel som internt i de politiske partier. Dette temanummer handler om, hvordan denne koordination foregår i dansk politik. Vi har fokus på partierne, parlament og regering og lægger os dermed i forlængelse af det spor, der blev lagt ud med temanummeret i 2005 dog med to væsentlige tilføjelser. For det første inddrages partiernes ekstra-parlamentariske organisation, hvor større ændringer er indtruffet som følge af mere professionelle organisationer, som i stigende grad benytter nye kommunikationskilder i form af forskellige sociale medier, som giver partiledere såvel som individuelle kandidater mulighed for mere direkte at kommunikere med medlemmer og vælgere. For det andet stilles der skarpt på koalitionspartiers samarbejde i regering gennem en analyse af regeringsgrundlag.

Dette temanummer bidrager med sine fem artikler til en opdateret teoretisk og empirisk forståelse af konflikt og samarbejde i dansk politik gennem en analyse af partiernes koordinering på alle niveauer af den parlamentariske styringskæde med undtagelse af embedsværket. Vi indleder med to artikler om koordinering i partierne. Først undersøger Karina Kosiará-Pedersen udviklingen i partimedlemmernes indflydelse og deltagelse i de danske partiorganisationer og viser, at partimedlemmer ikke er blevet mindre indflydelsesrige, fordi de ikke orker at engagere sig. Tværtimod er nye partimedlemmer meget motiverede af indflydelse, men kun i varierende omfang tilfredse med den indflydelse de har mulighed for at udøve. Christian Elmelund-Præstekær og Gijs Schumacher undersøger i temanummerets anden artikel folketingskandidaters relation til det parti, de stiller op for. Analysen viser, at folketingskandidater kun i begrænset omfang er politisk enige med deres parti og i stedet fører valgkamp ud fra egne politiske platforme. Disse partiinterne forandringer kan have betydning for partiernes adfærd i parlamentet, og i tredje artikel behandler Asbjørn Skjæveland Kaare Strøms betydningsfulde teori om partiers interne organisering og motiver og diskuterer teoriens styrker, svagheder og udviklingspotentiale. Derefter følger to artikler om koordinering mellem partierne. Henrik Jensen viser, hvordan forudsigeligheden i lovgivningsprocessen i Folketinget er sikret gennem høj grad af koordination, som foregår dels i partigrupperne og dels i Folketingets stående udvalg. Analysen understøtter, at partigrupperne er den afgørende enhed til forståelse af, hvordan konflikt og samarbejde koordineres i Folketinget. I femte og sidste artikel undersøger Flemming Juul Christiansen og Helene Helboe Pedersen anvendelsen af regeringsgrundlag i dansk politik. Regeringsgrundlag blev først en institutionaliseret del af dansk regeringsdannelse og regeringsførelse i 1993, og artiklen viser empirisk, at regeringens styrke er afgørende for, hvordan regeringer koordinerer internt gennem regeringsaftaler og eksternt med oppositionen gennem politiske forlig, når de samler flertal for deres lovgivning. Regeringsgrundlag er blevet en afgørende del af regeringens kommunikation med vælgerne og af regeringspartierne interne koordination.

Referencer

- Christiansen, Flemming Juul (2005). Aftaler på tværs af sektorer i Folketinget. *Politica* 37 (4): 423-439.
- Damgaard, Erik (2005). Parlamentarisk konflikt og samarbejde. *Politica* 37 (4): 385-393.
- Green-Pedersen, Christoffer (2005). Folketinget under fortsat forandring. *Politica* 37 (4): 394-410.

- Klemmensen, Robert (2005). Forlig i det danske folketing 1953-2001. *Politica* 37 (4): 440-452.
- Skjæveland, Asbjørn (2005). Dimensionalitet i Folketinget: Er der en ny politisk dimension? *Politica* 37 (4): 411-422.